

יחידת לימוד שניה: בין ילדות לבגרות

שיעור 1: כיצד אני מרגיש כלפי יגיל ההתבגרות?

בשיעורים הקודמים עסקנו בשינוי הצפוי (מטבע הדברים או כי זו הציפיה) מהתלמידים לקראת שנת המצוות שלהם. השיעורים הבאים יעסקו במהותו של השינוי במעבר בין תקופת הילדות לתקופת הבגרות. יש להבהיר לתלמידים כי אין תאריך אחד המציין את המעבר עצמו, גם לא אירוע הבר/בת מצווה עצמו.

- **תרגיל קונוטציות** - נבקש מהתלמידים לנסח משפט אסוציאטיבי שיכיל מילה נתונה. יש לבקש מהתלמידים לכתוב את הדבר הראשון שעולה על דעתם, ללא חשיבה. המילים: תפוח, ילד/ילדה, מבוגר/ת, נעל, קשר, ילדות/ת, מתבגר/ת, אחריות, גלים
- **סבב** - נבקש מהתלמידים להקריא את המשפטים שכתבו ביחס למילים המודגשות.
- המנחה יכתוב את המשפטים על הלוח בהקשר חיובי/שלילי
- **דיון**: מדוע למילים שונות יש קונוטציות שונות?
מדוע לנו יש אסוציאציות חיוביות/שליליות ביחס למילים הללו?
- **לימוד בחברותות** - בין ילדות לבגרות (מצ"ב)
- **דיון במליאה**: עם אילו מהקטעים חשתם הזדהות?
כיצד תגדירו לאחר הלימוד את המעבר מילדות לבגרות?
- **מה המבוגרים יכולים ללמוד מהילדים?** צפייה בסרטון של אדורה סוויטק מתוך TED.
<https://www.youtube.com/watch?v=V-bjOJzB7LY>
- **סיכום השיעור**: התלמידים מוזמנים להביע באופן חופשי את דעותיהם על ילדות/התבגרות/בגרות ובעיקר על מקומם כרגע על הרצף שבין ילדות לבגרות.

בין ילדות ובגרות

קראו את הקטעים הבאים וענו על השאלות הבאות עזבו על קטע:

1. כיצד כל אחד מהדורות האלה מציג את המעבר מילדות לבגרות?

2. מה השינוי המהותי? האם הוא חיובי או שלילי?

"באמת אמרו, אין אדם רואה ומשיג אלא פעם אחת: בילדותו. המראות הראשונים, בעודם בבתוליהם, כיום צאתם מתחת יד היוצר, הם הם גופי הדברים, עיקר תמציתם, ואלה שלאחריהם – אך מהדורותיהם השניות והפגומות הן. מעין הראשונים, רמזים קלושים להם, ולא הם ממש. ומבשרי חזיתי זאת: כל מראות שמים וארץ שהייתי מברך עליהם בימי חיי – לא ניזוננו אלא מכוח ראייה ראשונה".

(חיים נחמן ביאליק, מתוך "ספיה", פרויקט בן יהודה)

-

"הילד חסר את יכולת הבחירה, שהיא סימן ההכר של היצור התבוני (=נבון, חושב). הוא נתון להנאות החושים בלבד, ומאחר שאין הוא מסוגל למעשים אציליים ונעלים, אין הוא יכול גם להיות מאושר. הילדות היא השלב הירוד ביותר בחיי האדם".

(אריסטו, המאה ה-4 לפנה"ס)

"המבוגרים אוהבים מספרים. אם תגיד להם שיש לך חבר חדש, לעולם לא ישאלו אותך שאלות חשובות. איש מהם לא ישאל: איזה צליל יש לקול שלו? במה הוא אוהב לשחק? האם הוא אוסף פרפרים? לא, הם שואלים: בן כמה הוא? כמה אחים יש לו? כמה הוא שוקל? כמה משתכר אביו? ורק אז נדמה להם שהם מכירים אותו".

(אנטואן דה סנט אכזיפרי, "הנסיך הקטן")

"בגיל שבע נשלח לרעות את האווזים ולהגן עליהם מפני העורבים ועופות הטרף. בגיל שמונה הוטל עליו לרעות חזירים – "חיות גסות ובלתי ממושמעות". שנה זו שבה רעה את החזירים, נשמרה בזיכרונו כתקופה קשה ואומללה ביותר: בגיל תשע החל לסייע בחריש, וייתכן שלא היה חוזר עוד לרעות לולא נפצע על ידי סוס. משהבריא נמסרו לו עשר פרות לרעותן. הוא נפצע שוב, ומשהבריא סירב להמשיך בעבודה זו – ככל הנראה מפחד...

בהיותו בן אחת עשרה נמסרו לידי שמונים טלאים רכים וטובים, שלא פגעו לרעה באיש, הוא אהב אותם, שמר עליהם וטיפל בהם במסירות: הוא דאג למזונם, גזז את צמרם, משחם במשחה, הקיז את דמם כשהיה צורך בכך והגן עליהם מפני זאבים. בגיל שתים עשרה ידע כבר כל אשר על רועה לדעת, פרט לדרך הסיוע בהמלטה.

בשלב האחרון נמסרו לרשותו מאה ועשרים כבשים ומאתים רחלות, הוא היה אז בן ארבע עשרה ונחשב לרועה מושלם..."

(ז'אן דה ברי, "הרועה טוב", מתוך: ילדות בימי הביניים/שולמית שחר)
